

Torbjörn Stjernberg

Rapport från konferensen "Vatten, avlopp, kretslopp" som hölls i Borås 19 o 20 mars 2015

Huvudintryck

Konferensen var mer fokuserad på avloppsrening än på frågor om vatten. Huvudintrycket från presentationerna var att småskaliga lösningar är möjliga och oftast att föredra, bland annat för att undvika att bygga fast sig i en viss teknologi. De flesta utställare erbjöd avloppslösningar för enkelhushåll och upp mot ca 200 fastigheter med rening som uppfyller kraven för hög skyddsnivå. Några föredragshållare pläderade för slutna system i kombination med vakumtoaletter för att sen bearbeta slammet för att ta vara på främst fosfor som sas vara ett ämne som det inom en snar framtid blir brist på. Samtidigt framgick att detta inte var förenligt med att odla för kravmärkta produkter eller för mejerier.

En seminarierie handlade om planering, och främst om hanteringen av s.k. omvandlingsområden (d.v.s områden där utbyggnad av permanentbebyggelse planeras) och s.k. § 6 områden. Flera föredragshållare berörde § 6 i lagen om allmänna vattentjänster¹ som av länsstyrelser tolkats så att för områden med 20-30 fastigheter skall kommunen inrätta verksamhetsområden och ta ansvar för vatten och avlopp.

Emellertid pekade man på att tolkningen av lagen är otydlig – något ytmått som vägleder vad som skall betecknas som tillräckligt nära för att skyldigheten skall föreligga finns inte enligt svaren på min direkta fråga. Det finns alltså knappast grund för att göra hela Koster till ett verksamhetsområde. Ett intressant rättsfall berördes där kommunen först inrättat ett verksamhetsområde men sen, på grund av fastighetsägarnas reaktion, backat och återtagit beslutet (se även sista avsnittet i denna rapport). Länsstyrelsen fastställde dock verksamhetsområdet. En slutsats är att innan nya verksamhetsområden inrättas på Koster bör frågan om VA försörjningen vara beslutat för att inte tvinga fram ett kommunalt ansvarstagande som inte är befogat av hänsyn till människors hälsa eller miljön.

Några kommuner beskrev att de inom sina verksamhetsområden ändå valt decentraliserade lösningar för att slippa onödiga ledningsdragningar. I några kommuner (bl.a. vid Sörfjorden, och om jag minns rätt Kungälv, och kanske även Kungsbacka) undviker man att utnyttja särtaxa.

¹ 6 § Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, skall kommunen

1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och
2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän va- anläggning.

Frågan om § 6 områden var omstridd och man förslog en översyn av lagen. En personlig reaktion som jag framförde var att § 6 områdena och frågan om särtaxa rimligen bör knytas till en bedömning av kostnaderna för de berörda existerande fastigheterna med existerande VA-lösningar (där dock miljökrav ändå måste efterlevas). Särtaxa kan vara acceptabel och rimlig vid exploatering av ett markområde för ny bebyggelse, medan den har helt annan innebörd om den drabbar existerande fastigheter. (Vi bör kolla i förarbeten till lagen vad som sägs om intentionerna bakom möjlighet till särtaxa. Vi har även anledning att kolla i förarbetena och rättsfallen om särtaxa kan utgå om det redan finns ett existerande verksamhetsområde som av kapacitetsskäl behöver utvecklas)

På följande sidor återfinns mer detaljerade minnesnoteringar från både rundvandring bland montrarna och från de föredrag jag lyssnade till.

Till min besvikelse lyckades jag inte lokalisera den ende deltagaren från Strömstad kommun (Marie Lundin) bland de ca 520 deltagarna. Det hade varit intressant att jämföra intrycken av konferensen och diskutera dess relevans för Koster.

Föredragen

Noteringarna härunder har karaktär av minnesnoteringar som gjordes direkt under föredragen och i samband med rundvandringen bland montrarna. De är därför möjligen svåra att ta del av och finns med i dokumentationen mest för att ge grund för att söka ytterligare information. De återges i kronologisk ordning – men de av särskilt intresse var de som handlade om VA-planering, dvs. de som inleds på sid 5. Jag har inte gallrat i noteringarna vilket gör dem svårlästa.

Ulf Olsson Borås stad

Gatukonstfestival No Limit – upplåt 2014 åt grafittimålare att måla en del väggar.

Ann Lundström HaV

Kolla den nya tillsynsvägledningen. Kan man få kunskap om regelsystem och möjligheter att undvika centrala lösningar genom HaV.

Har finansierat projektstarter, såddpengar för EU ansökning mm

Energi- och miljöcentrum Borås Energi och Miljö som är Borås stads kommunala bolag. Martin Dahl, och Anders Fransson heltid med Solbacken projektet i Borås – centralt energi och miljöcentrum

Arbetar mot drömmen att bli fri från fossila bränslen. Stor gemensam anläggning för energi och avlopp – 3,2 mdr investering, delvis traditionell avloppsteknik för 150000 pe. Poängen är samordningen

Små avlopp dag 1

Central avloppsrening – är det hållbart

David Gustavsson VASYD (och SWR ett FoU bolag)

Behöver definiera hållbar avloppsvattenhantering

Ta hänsyn till hållbarhet vid beslut om centralisering/decentralisering

Idag är inte central avloppsrening hållbart!

Driftskostnader är billigare för centrala lösningar och energimässigt effektivare.

Svenskt Vattens "Vattenvision" Men där tappade man frågan om hållbarhet.

Avloppsrening ör en stor källa till brister i planetens hållbarhet

Emot en centralisering är bl.a. inlåsning av system, vi blir beroende av att den centrala anläggningen alltid fungerar. Dessutom långa tryckledningar genererar skadliga gaser som vållar problem i ledningarna.

Bäst är att också ha källsortering i avloppssystemet

Dagvatten - Är LOD (Lokalt Omhändertagande av Dagvatten) alltid bäst?

Gilbert Svensson, SP Urban Water Management

Bör inte i första hand hanteras centralt. Finns en hel del äldre forskningsrapporter om detta bl.a. från forskning på Chalmers

Rekommendation: Tänk på vattenbalansen – infiltrera. Avled regnvatten långsamt, Många små magasin och ytlig avledning. TA LÄRDOM FRÅN NATUREN

Central eller lokal dricksvattenförsörjning?

Susanna Hogdin, HaV

En spaning om vart vi är på väg.

Norsborgs vattenverk – mycket stor anläggning med vatten från Mälaren.

Vad driver centraliseringen. 1) ekonomi, 2) teknik, 3) politik, 4) vana och tradition?, 5) Branschnorm, 6) lagstiftning, ökande betydelse genom § 6 områden där Ist kan ålägga kommunerna att ordna VA.

Sthlm kostar VA för en typlägenhet 1495 kr per år, i Tanum 7875 kr per år med snabbare prisutveckling än KPI.

Tror på en fortsatt centralisering som följde av urbaniseringstrenden.

Se hennes SWOT analys – som i min mening är ett argument för decentralisering (kommer på nätet)

Diskussion Centralisering eller Lokalt? Vart är vi på väg?

Erik Lindfors Malmberg från tidningen "Cirkulation"

Uppsala har utvecklat ett scenario där man distribuerar gråvatten som sen renas till dricksvatten för vissa kranar och använda gråvattnet till t.ex toaletter.

Vad styr – vad gäller dagvatten är det HaV och de regelsystem som de kanaliserar.

Ekonomi styr i hög grad.

Exempel är viktiga – kan vara ett skäl att satsa på andra lösningar.

Suboptimering uppstår i vissa städer där olika VA lösningar hanteras av olika kommunala bolag.

Avloppsguiden, en del av VA guiden ingår.

Maria Breiner

220 medlemskommuner, 700 entreprenörer konsulter mm

Kan ställa frågor till experterna om juridik, teknik mm.

Åsa Gunnarsson, HaV

Tillsynsvägledning vad gäller små avlopp (delar tillsynsansvaret med Ist)

Vägledningen tar upp rättspraxis och tolkningar av bestämmelserna.

Ingen manual utan inspiration pga olikheterna mellan kommunerna.

Bidragsutlysning är på gång – handlar om inhämta och sprida kunskap, bidra till utveckling av metoder för att minska utsläpp – deadline 31 mars.

Har nyhetsbrev som vi kan prenumerera på.

Nio projekt som HaV finansierat

Birger Bergså, Tillsyn av små avlopp i Borås

Mf lämnar tillstånd efter ansökan som måste vara tydlig. Sökande ska göra undersökningar och det hen vill göra och förutsättningar.

Mf gör tillsyn av resultatet efter en tid (2-3 år efter anläggandet)

Gjorde ett förslag till blankett för sökande / entreprenörs avtalet

Ska redovisa 1) Detaljerad beskrivning, 2) Höjd över högsta grundvattennivån (skall vara 1 m). Därför kan man behöva höja upp infiltrationsanläggningen- Kollas genom ett nivåör som grävs ner ca 1,5 t 2 m för att inspektören skall kunna kolla detta.

Pris per inspektion 2000 kr

Finns en grundbild som kan användas. Bra för att tydliggöra entreprenörens åtaganden, och kommunens krav.

Bergkross i stället för naturgrus i markbäddar – förslag till riktlinjer

Elin Elmefors

Har tagit fram ett informationsblad – inte faktablad med strikta rekommendationer

Verktyg för mikrobiella risker – avlopp och dricksvattenbrunnar

Andreas Lindhe, DRICKS/Chalmers

Har en modell / verktyg för att bedöma riskerna för ett enskilt avlopps effekter på dricksvattenbrunnar. HaV anslag 1:12.

Modellen – MRA modell (Mikrobiell RiskAnalys) tillgänglig via nätet

Tittar på smittämnen (virus), exponering, Dos-responsvärdering, dvs hur sjuk kan man bli, Riskkaraktärisering

Hur många bor i hushållet, belastning med hänsyn till hur mycket sjuka dessa är, hur många som bor i dricksvattenhushållet.

Tar också hänsyn till transporterna i mark.

Måste ha koll på geologiska och hydrogeologiska förhållanden

Modellen byggts upp i programvaran "Analytica" och är fri tillgänglig.

GIS-verktyg, dvs. kartverktyg för prövning och tillsyn av små avlopp

Jane Hjelmqvist och Emma Sjögren, WSP

Dels ett prövningsverktyg, nationellt tillgängligt, dels ett tillsynsverktyg.

Ambitionen är att verktyget skall ge en samlad bedömning av risk för påverkan, både miljö- och hälsa (smittskydd)

Tagit fram en konceptmodell för dels, P, N och hälsoskydd

Får ett värde på risken för påverkan per 100 kvm

Använder allmänt tillgängliga data som är geografiskt baserade och kan översättas i en karta

Miljöarbete i Borås

Leif Schöndell

Vision Borås 2025 – allt vi gör skall syfta till hållbar utveckling ekonomiskt, ekologiskt och socialt.

Orangeriet byggs nu, klart i maj, och syftar till att bli mötesplats mellan politik och medborgare – och även rådtrum för diskussioner om hållbar utveckling.

Avlopp i kretslopp – LRF erbjuder en helhetslösning

Lena Ehde, LRF i Mälardalen

Björn Lindros, LRF

Marika Palmer Riviera, Knivsta

Näringsflödena från jord till bord och från land till stad. LRF ser stor poäng att sluta näringsflödena. Viktigt att återföra fosfor till jordbruket. Fosfor finns bara på några få begränsade ställen i brytningsbar form.

Stallgödsel och avlopp är stora potentiella källor till att återföra fosfor

LRF har en modell för att återföra fosfor i enskilda avlopp genom att ha en extremt småspolande tank och slutna tank. BDT vatten skulle renas med markbädd eller infiltration.

Viktigt är alltså att dela upp BDT och toalettavloppet.

Borde införa byggstandard som har två separata avloppsrör.

Fem kommuner driver ett kretsloppsutvecklingsarbete: Knivsta, Östhammar, Haninge, Aneby/Tranås, Dalslandskommunerna (Mellerud, Färgelanda, Bengtsfors)

Vem ansvarar i kommunen? Vad är rimlig ersättning till lantbrukaren?

Finansiering av anläggning och ersättning till lantbrukare? Skall vi ha en kretsloppspolicy? Hur ska vi styra mot småspolande/vakuumpoletter?

Mejeri- och kravbönder får ej ta emot denna typ av fraktioner.

Finns ett certifieringssystem, SPCR 178, och Södertälje är hittills den enda certifierade kretsloppsanläggningen.

VA planering dag 2

Erfarenheter av VA-utbyggnad på Alnön och i Sörfjorden

Cecilia Östlund, Kundchef, MittSverige Vatten

Erik Norin, Sweco

Omvandlingsområden – Timrå Lögdö/Viktjärn (112 fastigheter), Lubban/Galtström, Alnö (1500 fastigheter) Sörfjorden (300+ fastigheter)

Alnön

Började med Spikarna – traditionellt fiskesamhälle, tätbebyggt, berg i dagen.

Första tanken var att ordna för en del av Spikarna en gemensamhetsanläggning för lokalt avlopps- och vattenförsörjning. Förvaltningsövergripande samordning.

Men beslöt att ordna en lösning för ett större område – ett gemensamt

verksamhetsområde för hela östra Alnön. Blev 1500 nya abonnenter, 5.3 mil

grundförlagda ledningar, ny vattenreservoar, 8000 LTA stationer 9 huvudpumpstationer

8 mil grävschakt, 17 mil VA ledningar (?)

Lantmäteriförrättningar när ledningsdragningar skall beslutas.

Största svagheten – ville ha tydligare information om anläggningsavgiften. Kunden skulle söka lån på banken först. Får de inte lån kan de lägga upp en 10-årig avbetalningsplan.

Var noga med ansvarsfördelningen vad gäller återställningsarbetena.

Blev dubbelt så dyrt projekt – var besvärligare förhållanden en man förutsåg. 500 miljoner, Anläggningsavgiften blev 140.000 för vatten och avlopp.

Sörfjärden

Stark opinion mot beslutet. Först politiskt initiativ till kommunalt VA. 2008 kommunalt verksamhetsområde men blev stark opinion mot beslutet. Men kommunen har konstaterat att många avlopp inte uppfyller kraven. Kommunen backade och lät fastighetsägarna försöka lösa frågan själva och upplöste verksamhetsområdet. Men Ist fick nys om detta och det blev ett rättsfall §6 område vilket blev VA-nämndens beslut att detta är ett verksamhetsområde.

Finns inga bra överföringsmöjligheter då därför behöver ett nytt VA verk byggas. 8,5 km VA ledningar + 2 km överföringsledning, Ingen särtaxa utan utbyggnaden skall ske inom normaltaxan. 40 fast boende, 1000 pe sommarboende.

Har tagit beslut att inte övriga vikar längs kusten skall ses som §6 områden.

Stark misstro mot VA-huvudmannen.

Youtube VA-projekt Sundsvall

Alnöprojektet – VA kollektivet fick ta de saknade 300 milj.

Sörfjorden – en del skattefinansiering genom bidrag för framtida utveckling.

18-20 maj Vattenstämman i Sundsvall

Kretslopp av växtnäring i Kungsbackas Vatten- och VA-planering

Annika Ekvall, Miljö & Hälsoskydds chef

Karl Lundgren, planeringschef, tekn förv.

Många enskilda avlopp. Vision – ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar kommun

Inventera 800 avlopp per år av de 8000.

Åtgärder – anlägger egna nya avlopp eller skapar gemensamhetsanläggningar (har 100 tal)

250 villor ansluts till våra kommunala reningsverk varje år

Problem – recipienten för den centrala anläggningen ger för dåligt ytvatten

Problem – kan inte använda slammet lokalt utan skickar det till Skåne mm

Hur skapa kretslopp

Kretsloppet måste hållas så rena som möjligt – annars tappas förtroendet.

90% har hög skyddsnivå. Kräver nollutsläpp för alla nyanläggningar av avloppssystem utan lokalt utsläpp till vare sig grund eller ytvatten från WC

Vattenplan skall påbörjas i år, klar 2017. Söker LOVA pengar från Ist.

Kommunen borde kanske drifta ett antal minireningsverk.

Strategi för VA på landsbygden inom NSVA (Nordvästra Skånes VA)

Johan Sendelius, NSVA

NSVA – 6 ägarkommuner

Sweden water reserach bedriver forskning om mikromiljö i ledningar mm

Bakgrunden är EU direktiv om MKN (miljökvalitetsnormer)

Försökt vävt in säsongvariation i vattenplanen.

Tvingar inte in någon i vattensystemet, men har policyn att inga enskilda spillvattenavlopp tillåts inom verksamhetsområden

Förordar decentraliserade gemensamhetsanläggningar i många delar av landsbygden

Råd: Ta fram och följ en strategi, använd Ist VISS kartjänster och GIS verktyg.

Kommunicera internt och externt. Samordna projekt. Agera proaktivt med

länsstyrelsen och sök gärna LOVA bidrag. Överväg kostnadskalkyler i strategin.

Politikerna har involverats i diskussioner men inte varit med i strategiarbetenas utredningsarbete.

Gemensamt enskilt vatten och avlopp. Gemensamhetsanläggning – så här funkar det **Ingrid Öhlund, Lantmäteriet, verksamhetsutvecklare**

Ruth Arvidsson, Lantmäteriet, förrättningslantmätare Göteborg

Viktigt att i VA planeringen ta med genomförandefrågorna – speciellt viktigt utanför kommunens verksamhetsområden.

Kommunens krav på anläggningen kan regleras i GA-beslutet

Sägs inget särskilt träder en delägarförvaltning in (som kräver enighet bland alla delägare)

Kan även skapa en föreningsförvaltning med årsstämma där majoritetsbeslut styr

Finns formella möjligheter att ta mark i anspråk från fastigheter som inte berörs.

Gemensamhetsanläggning med tvång – lantmäteriet med hjälp av externa sakkunniga har utrett

Kostnaderna för gemensamhetsanläggningar får inte överskrida fördelarna (i form av fastigheternas höjda marknadsvärde)

Skall inte kommunens anslutningspunkt vara vid ön snarare än vid fastlandet.

Om fördelarna är större än nackdelarna och fastighetsägaren har inte har beaktansvärda

skäl kan fastigheten anslutas tvångsvis. Samma regler gäller för

gemensamhetsanläggningar för VA som för vägföreningar.

Väntar ofta med att slutföra lantmäteriförrättningen till dess anläggningen är genomförd.

Tillsyn enligt lagen om allmänna vattentjänster – miljösamverkan Sveriges **handläggare**

Henrik Wapen, Lst Värmland

Maria Hübinette, Kungälv kommun

Rapport tillgänglig på HaVs hemsida. Och www.miljosamverkansverige.se

Information om lagen om allmänna vattentjänster

Projektets syfte var ökad samsyn i arbetet med tillsyn enligt lagen om vattentjänster LAV

I huvudrapporten beskrivs kommunens ansvar, b.a. om §6 och därmed om

verksamhetsområden och taxor,

Finns inget svar på om det kommunala ansvaret uppfyllts genom enskilda lösningar typ slutna tankar.

§6-områden, vad gäller?

Har ofta inte bedömt om det behövs – kanske är frågan redan löst.

TS: Borde man inte väga §6bedömningen mot ekonomiska kriterier, exempelvis särtaxeeffekterna för de berörda

Vandring bland montrarna

Oftast skedde detta avloppsreningen med vad som beskrevs som naturliga processer. I ett intressant fall (Arlnarp Clean Water) sker processen med hjälp av växter som på sådant sätt att även slammet försvinner (en slamtömning vart 10 år nämndes). I samtal med utställare fick jag beskedet att rening av dricksvatten från e-collibakterier med ultraviolett ljus är relativt enkelt

Alnarp cleanwater (ACT Natural)ⁱ

Clara Hermansson

Prisex – 20 pe (fyra fastigheter) 1 ProAct (56250 inkl moms), 2 InterAct, (perstyck 75000) 2 ReAct, 1000 kilos (per styck 27125) totalt ca 260 000 inkl moms , dvs 65000 per fastighet plus entreprenörskostnader.

Inga serviceavtal och i princip ingen slamtömning (eller åtminstone inte inom 10 år)

Har man en trekammarbrunn behövs inte ProAct – men då behövs slamtömning och en pumpbrunn på 5000

En fastighet ProAct 56000, InterAct 75000, React 15000 (500 kilos)

Underhåll – klipper ner växter en gång om året. Kalkfilter skall bytas ut vid pH värde under 9 (beroende på belastning)

ECOBX small, www.ecot.se

Baseras på filter, inga kemikalier. Ersätter trekammarbrunn och infiltrationsbädd.

Pris: 1 fastighet 72400 inkl moms , 2 fastigheter 122,500 inkl moms.

Kan täcka upp till 20 fastigheter.

Norskt minireningsverk Klaro för 1- många hushåll

Utvecklat för norska fjäll mm,

Magnus Klarin 0730 663900

Använder kemikalier och kräver ett serviceavtal med årliga besök – pris för detta ca 3000 inkl moms per hushåll och år

Anläggningens pris – ett hushåll, ca 55000 plus moms, två hushåll, ca 77000, 5 hushåll ca 150000. Nyckelfärdigt men utan entreprenörskostnaderna inräknade.

ALcontrol

Rek att kontakta JMS om dricksvattenrening, Roger Müntzing

WSB clean

Biologisk rening som kopplas till existerande trekammarbrunn – pumpar vatten genom biologiska ”torrt” ”filter” (36000 kr inkl moms, 800 per år i elkostnader) och kan även kopplas till ett ultraviolettbakteriedödande del som även flitrerar vattnet (14000 inkl moms). Finns även i utförande för stora anläggningar med upp till 200 personer.

Från flertalet av ovanstående utställare har jag produktbeskrivningar mm.

Förberedelser – lagar och normer

Denna text är baserad på dels vad jag läst i olika utredningar och dels på lärdomar från VA konferensen i Borås i mars 2015.

Länsstyrelserna i Skåne, Stockholm och Västra Götaland gav ut rapporten 2008:44 med titeln *”Planera vatten och avlopp: Vad säger lagen och hur kan den kommunala planeringen gå till”*

Mitt syfte med läsandet av rapporten är att kolla om det finns krav på kommunen att göra hela Koster till ett verksamhetsområde.

Av EUs Avloppsvattendirektiv tycks kravet vara att bygga ut ett ledningsnät och reningsverk när antalet personekvivalenter (pe) överskrider 2000. (s 18)
Personequivivalent = föroreningsbelastning som används vid dimensionering av enskilda avlopp och motsvarar den mängd som en person avger schablonmässigt på ett dygn.

Frågan är vad denna definition innebär – det borde rimligen relateras till någon yta. Gäller kravet på (centralt / gemensamt) ledningsnät och reningsverk Koster?

Vidare framgår ur rapporten att EUs fokus är på miljö kvalitetsnormer – dvs. ekosystemet som helhet snarare än på vad som får släppas ut vid källan. (s. 20). Länsstyrelserna kan överpröva kommunens detaljplaner om det finns brister i detta avseendet. Vad innebär detta för kraven på enskilda avlopp? I vilken utsträckning finns detaljplaner på Koster och har det betydelse?

Innebär kommunens ansvar för avfallshantering att om den enskilde kan visa att avfall (avloppet) ingår i ett naturligt kretslopp så befrias kommunen från kravet att ta hand om slam mm? (s. 34 o 35)

Kolla Statens VA nämnds hemsida för rättspraxis (www.va-namnden.se/ .) Där framgår bl.a. att det kan vara svårt att argumentera för att vi lokalt kan ta över kommunens ansvar för att ordna vattentjänster.

Ex på rättsfall:

”En kommun kan inte undgå ansvar att ordna vattentjänster om det föreligger behov därtill genom att hänvisa till att en majoritet av fastighetsägarna vill prova att själva bygga ut en gemensamhetsanläggning. När det finns behov av en va-anläggning till skydd för människors hälsa eller miljön i ett större sammanhang finns enligt vattentjänstlagen en ovillkorlig skyldighet för en kommun att ordna allmänna vattentjänster. [Beslut 2012-08-09, BVa 49](#)”

Jag gissar att det är så tekniska förvaltningen upplever situationen. Vi måste således argumentera för att det inte finns ett sådant behov grundat på hänsyn till människors hälsa eller miljön. Notera dock att frågan i rättsfallet ovan gällde upphävandet av ett redan inrättat verksamhetsområde! Det är viktigt att inte verksamhetsområdet inrättas innan alla frågor kring VA utretts färdigt.

Vad innebär formuleringen ”i ett större sammanhang”? En vägledning i rapporten är ”Uttrycket ”i ett större sammanhang” brukar översättas med att det ska finnas 20-30 fastigheter som har behov av vatten och eller avlopp. Detta antal är inte helt fast bestämt, men det har genom rättspraxis kommit att sätta en ungefärlig gräns.” (s. 45 o 46) .

Men fortfarande är det oklart för mig – 20-30 som inte har vatten? Eller 20-30 som är så tät bebyggelse att det är orimligt att alla har eget vatten? Jag kan inte se att Koster som helhet skulle behöva vara ett sådant ”större sammanhang”.

Min slutsats från läsandet av denna rapport är att det blir mycket viktigt att inte nu vidga kommunens verksamhetsområde! Har vi väl gjort det tvingas nog kommunen erbjuda alla fastigheter VA och vi får alla vara med och betala.

ⁱ Alnarp Cleanwater har skickat en offert med lägre priser för 4 fastigheter: 206 250 inkl moms, dvs 51 562 per hushåll utan fosforfälla och 248 375 inkl moms, dvs 62 094 per hushåll inkl moms men exkl entreprenörskostnader och standard VVS rör o elkablar och installationsarbete.